

Nr 117.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett område, tillhörande Rosenholms övningsfält invid Karlskrona; given Stockholms slott den 15 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1929.*

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmberg anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om försäljning av ett område, tillhörande Rosenholms övningsfält invid Karlskrona, samt anför därvid följande.

Sedan särskilda utredningsmän tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag till disposition genom försäljning eller annorledes av sådana
Bihang till riksdagens protokoll 1929. 1 saml. 95 häft. (Nr 117—118.) 419 29

lantförsvaret tillhöriga jordbruksfastigheter, lägerplatser, delar av lägerplatser eller andra fastigheter, vilka icke vidare kunna anses erforderliga för försvarets behov, hava dessa utredningsmän, vilka antagit benämningen *lantförsvarets markkommitterade*, i skrivelse den 29 december 1928 framlagt resultatet av en utav kommitterade verkställd utredning rörande de av Kronobergs regementes detachement i Karlskrona disponerade övningsplatserna, med undantag av Bredåkra mötesplats. Kommitterade hava härvid avgivit följande redogörelse och förslag i ämnet.

Förutom det egentliga kasernområdet och den i närheten av detachementets etablissemang belägna skjutbanan disponerade detachementet för övningsändamål följande områden:

1) Enligt ett den 4 och den 12 september 1902 upprättat kontrakt finge för truppövningar kostnadsfritt begagnas icke blott Blekinge läns beväringss gamla exercisplatser vid »Näktergalsdalen» utan även övriga icke uppodlade eller planterade delar av den till Karlskrona stad hörande inre Vämö, med undantag av skogsparker, för särskilda ändamål inhägnade platser samt utlagda stadsdelar, dock att detta medgivande icke finge utgöra hinder för staden att, om och när staden så funne för gott, för vissa ändamål förfoga över större eller mindre delar av nämnda till truppernas begagnande upplåtna områden, varvid emellertid exercisplatserna vid Näktergalsdalen icke finge av staden inskränkas. Enligt uppgift innefattade exercisplatsen en areal av 5.19 hektar, medan värdet av området i övrigt ur övningssynpunkt betydligt minskats genom av staden företagna åtgärder.

2) Övningsfältet vid Rosenholm, bestående av fastigheterna $\frac{1}{2}$ mantal Silltorp nr 1, $\frac{1}{2}$ mantal Silltorp nr 2, $\frac{1}{3}$ mantal Silltorp nr 3, $\frac{1}{4}$ mantal Silltorp nr 6, $\frac{1}{3}$ mantal Silltorp nr 7 samt $\frac{1}{4}$ mantal Rosenholm nr 4 i Lösens socken. Nämnda fastigheter vore belägna å fastlandet cirka en halv mil från kasernetablissemangen och syntes i areal innehålla sammanlagt 279 7000 hektar. Desamma hade år 1914 inköpts för statsverkets räkning för en köpeskilling av sammanlagt 270 000 kronor. Å fastigheterna, vilka vore fria från gravationer, hade kronan erhållit lagfart vid Östra häradsrätt den 7 september 1914. Rörande deras närmare belägenhet finge kommitterade hänvisa till en handlingarna i ärendet vidfogad kartskiss.

3) Bredåkra mötesplats, i areal innehållande 59.7 hektar, belägen cirka en halv mil norr om Ronneby.

Då detachementet sålunda för övningsändamål disponerade över en i förhållande till dess styrka betydande areal, hade kommitterade funnit angeläget att undersöka, huruvida icke några områden skulle kunna utan olägenhet avstås och disponeras för andra ändamål, eventuellt försäljas. I första hand hade då uppmärksamheten riktats på Bredåkra mötesplats, rörande vilken kommitterade emellertid hade för avsikt att framdeles lämna en särskild redogörelse. Vid det besök, som kommitterade den 5 december 1928 för undersökningens bedrivande avlagt hos detachementet, hade emellertid även övriga av detachementet disponerade områden undersökts.

Chefen för nämnda detachement hade därvid framhållit, att övningsfältet vid Näktergalsdalen endast hade värde för den formella utbildningen, då området utom själva exercisfältet upptoges av parkområden med ett därinom beläget friluftsmuseum, varför rörelsefriheten därstädes vore mycket begränsad. Beträffande Rosenholmsområdet hade detachementetschefen framhållit, att detta vore detachementets huvudsakliga övningsplats. Då styrkan under repetitionsövningarna uppginge till 700—800 man samt vissa delar av fältet icke vore så användbara för övningsändamål, vore övningsfältet under tiden för dessa övningar ganska trångt. De mest användbara och använda

partierna vore belägna norr om landsvägen samt öster och väster om den mot Silltorp och Rosenholm löpande vägen (å kartskissen benämnda östra och västra fältet). Av mindre värde ur övningssynpunkt vore området söder om landsvägen, om man bortsåg från den sydvästra delen, där detachementet hade sin brygga för båtförbindelse med kasernetablissemangen samt övningsplats för pionjärer och där kustingenjörkompaniet hade sina broslagningsövningar. Den sydöstra delen av området vore det däremot icke av något vitalt intresse för detachementet att få behålla.

Enligt vad kommitterade vidare inhämtat, vore den öppna jorden vid Rosenholm och Silltorp igensådd till vall, vilken lämnade grässkörd och gräsbete, som utarrenderades, i den man så kunde ske utan olägenhet för övningars bedrivande. Bostadshusen och ekonomihusen vid de båda gårdarna användes i viss omfattning till förläggning, bland annat till stallrum för kulsprutekompaniets hästar. Mangårdsbyggnaden å Silltorp kunde ej anses vinterbonad. Mangårdsbyggnaden å Rosenholm uthyrdes. I öfrigt vore sex smärre byggnader uthyrda samt en disponerad på grund av undantagskontrakt, träffat med fastighetens förre ägare; dessutom vore ett markområde i områdets sydöstra del utarrenderat mot ett årligt arrende av 35 kronor.

Vid besöket å Rosenholmsområdet hade kommitterade haft tillfälle att iakttaga, att den sydöstra delen utgjordes av kuperad terräng med i dagen gående bergpartier omväxlande med fuktiga sänkor, alltsammans klätt med lövskog. Området lämpade sig icke för jordbruk. Däremot syntes det icke osannolikt, att från området skulle kunna upplåtas villatomter, om efterfrågan å sådana i framtiden skulle inställa sig. För närvarande syntes däremot någon exploatering icke möjlig. Området syntes därför böra bibehållas och den därstädes växande skogen vårdas och tillgodogöras, i den mån så kunde ske utan hinder för övningarna. Detta arbete borde lämpligen kunna utföras genom detachementets egen försorg.

Det utarrenderade området, »Sergeant Olssons tomt», rörande vars belägenhet kommitterade finge hänvisa till den bifogade kartskissen, utgjordes av en smal sänka med åkerjord, begränsad av bergpartier och sträckande sig från landsvägen till havet. Området, som utgjorde en del av ågorna till $1\frac{1}{2}$ mantal Silltorp nr 2, skulle enligt kartskissen, som därvidlag dock icke kunde anses fullt säker, i areal innehålla:

0.5090	hektar	odlad mark
0.1198	»	oodlad mark
0.0770	»	bergmark

Summa 0.7058 hektar.

Ifrågavarande område avskildes från övningsfältets övriga område genom landsvägen och järnvägen samt angränsades i övrigt av Karlskrona stads område och en enskild person tillhörig lägenhet. Området syntes utan olägenhet kunna försälas, och ansågo kommitterade dess värde kunna sättas till cirka 0.20 kr. per kvadratmeter (2.000 kr. per hektar).

Tre mindre statarstugor vore belägna vid landsvägen utmed områdets västra gräns och skulle på grund av sitt läge utan avsevärd olägenhet kunna bortsälas. Emellertid måste stugorna, vilka vore av länets vanliga backstugutyp, anses väl lämpade till bostäder åt gift underbefäl, till vilket ändamål de ock med undantag för den, som alltjämt innehades på grund av undantagskontrakt, vore uthyrda. Underhållskostnaderna vore små, och över-skottet å hyresinkomsterna syntes väl täcka räntan å den köpeskilling, som skulle kunna uppnås vid en eventuell försäljning. Den nuvarande användningen syntes för den skull kommitterade lämplig.

Vid övervägande av vad kommitterade sålunda inhämtat och iakttagit, hade kommitterade funnit sig icke kunna i vidare mån föreslå ändrad disposition beträffande de av Kronobergs regementes detachement i Karlskrona disponerade, här närmare berörda övningsplatser än försäljning av det såsom »Sergeant Olssons tomt» betecknade området, enligt kartskissen innehållande 0.7058 hektar, utav hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Silltorp nr 2.

Under åberopande av det anförda hemställde sålunda kommitterade, att erforderliga åtgärder måtte genom vederbörlig myndighet vidtagas för försäljning av det i Rosenholms övningsfält ingående, såsom »Sergeant Olssons tomt» betecknade området av hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Silltorp nr 2.

Chefen för södra arméfördelningen samt *chefen för Kronobergs regementes detachement i Karlskrona* hava förklarat sig icke hava något att invända mot det utav markkommitterade framställda förslaget.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i utlåtande den 23 januari 1929 anmält, att departementet icke hade något att erinra mot den avsedda försäljningen av ifrågavarande område om cirka 0.7058 hektar utav övningsfältet vid Rosenholm. Departementet har därför föreslagit, att riksdagens medgivande måtte inhämtas, att området eller delar därav finge försäljas till ett pris av omkring 20 öre per kvadratmeter.

Departements-
chefen.

Enligt vad den verkställda utredningen giver vid handen, kan ifrågavarande i Rosenholms övningsfält ingående område, i areal innehållande cirka 0.7058 hektar, utan olägenhet för de militära övningarna avhändas kronan. Vid sådant förhållande finner jag mig böra tillstyrka förslaget om områdets försäljning.

Området är, såsom framgår av markkommitterades utredning, för närvarande utarrenderat för en årlig avgift av 35 kronor. Sedan den nuvarande arrendatorn, sergeanten vid Kronobergs regemente C. J. Olsson, hos Kungl. Maj:t anhållit att få förvärva området i fråga till det utav markkommitterade föreslagna priset, har fortifikationsdepartementet uti ett den 5 februari 1929 afgivet yttrande över ansökningen tillstyrkt antagande av detta anbud. Av den i ärendet verkställda utredningen inhämtas, att Olsson sedan år 1924 arrenderat det ifrågavarande området samt därstädes efter vederbörligt tillstånd uppfört en sommarstuga jämte uthus ävensom utfört trädgårdsanläggningar i tanke att under längre tid få arrendera detsamma. Med hänsyn till sålunda föreliggande omständigheter har jag ansett mig böra förorda, att området försäljes till Olsson för det erbjudna priset, 20 öre för kvadratmeter. Såsom villkor synes emellertid böra uppställas, att köparen ensam vidkännes alla kostnader för vederbörlig avstyckning av området samt för lagfart därå.

I överensstämmelse med vad tidigare i liknande fall ägt rum, torde köpskillingen böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förut angivna, till Rosenholms övningsfält hörande område, i areal

innehållande omkring 0.7058 hektar, må försäljas till sergeanten vid Kronobergs regemente C. J. Olsson mot en ersättning, beräknad efter 20 öre för kvadratmeter, och på villkor i övrigt, att Olsson vidkännes alla kostnader för avstyckning av området och för lagfart därå, samt

att köpeskillingen må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemsällan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.
